

7/18173

T.C.
ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.0.SGB.0.13.00.00/610/678
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/18173)

16/03/2011

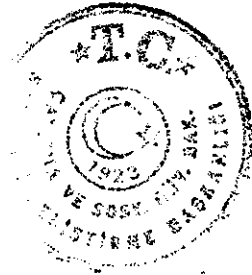
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 15.02.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-28989 sayılı yazınız.

Kahramanmaraş Milletvekili Durdu ÖZBOLAT'a ait 7/18173 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK :
1- Yazı

Güvenli Elektronik İmza
Aşlı İle Aynıdır.

17-03-2011

Hidayet KAKANIL
Daire Başkanı

Not: Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince elektronik imza ile imzalanmıştır.

**KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ DURDU ÖZBOLAT'IN 7/18173 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Çocuk işgücü istatistikleri, Türkiye İstatistik Kurumunun Çocuk İşgücü Anketlerinden elde edilmektedir.

Çocuk işgücü anketinin amacı Türkiye'de çalışan çocuklar konusunda ulusal bir veri oluşturmak ve çalışan çocukların hangi sektörlerde ve hangi çalışma koşullarında çalıştıklarını sosyal, ekonomik ve demografik özelliklerini ortaya koyabilmek amacıyla bilgi derlemektir.

Dönemsel tahminler Türkiye kent ve kırsal düzeyinde hedeflenmiştir. Çocuk işgücüne ait veriler il bazında sağlanamamakta olup dolayısıyla Kahramanmaraş iline ait herhangi bir veri bulunmamaktadır.

Bakanlığımız tarafından Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 182 sayılı sözleşmesinde belirtilen doğrultuda ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarıyla çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin ortadan kaldırılmasına yönelik olarak "Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi" hazırlanmıştır. Bu program ile çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetlerin bütüncül, katılımcı ve takvimlendirilmiş bir ulusal program çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu Program ile çocuk işçiliğini önlemeye yönelik temel stratejiler ve faaliyetler ile bunları uygulayacak kurum ve kuruluşlar ile sorumlulukları belirlenmiş, 2009 yılı itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarının görüş ve önerileri doğrultusunda tekrar revize edilmiştir.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika ve Program Çerçevesinin uygulanmasına destek vermek üzere kamu kurumları, işçi ve işveren konfederasyonları ve sivil toplum kuruluşları geliştirdikleri projeleri 2005 yılı başından itibaren birçok ilimizde uygulamaya koymuşlardır. Proje Uygulanan iller; İstanbul, Kocaeli, Bursa, İzmir, Sinop, Kastamonu, Çankırı, Ankara, Çorum, Adana, Antalya, Gaziantep, Diyarbakır, Elazığ, Ordu, Şanlıurfa, Mardin, Van, Ağrı ve Erzurum'dur.

Çocuk işçiliğiyle mücadele çalışmalarının 81 ile yaygınlaştırılması ve 10 yıl içinde tüm Türkiye'de çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Türkiye, çalışma yaşamının öncelikli risk grubu olan çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak 1992 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile imzaladığı protokol ile Çocuk Emekinin Sona Erdirilmesi Uluslararası Programına (IPEC) ilk aşamasında katılarak bu konudaki kararlılığını ortaya koymuştur. Türkiye, çocuk işçiliği konusuyla ilgili Mutabakat Zabitini ILO ile imzalayan ilk altı ülke arasındadır.

1992 yılında ILO ile Türk Hükümeti arasında imzalanan antlaşma sonrasında çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar yapan kamu kurum ve kuruluşları, işçi-işveren kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak üzere Bakanlığımız bünyesinde Çalışan Çocuklar Bölümünü oluşturmuştur.

Anayasamızın 50 nci maddesinde, "kimse yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel korumurlar..." hükmü öngörülmekte ve çalışma hayatında bulunan bütün bireylerin eşit şartlardan yararlanması ve bazı hassas grupların ise pozitif ayrımcılık kapsamında değerlendirilmesi, takip edilmesi ve çalışma yaşamını sürdürmesinde teşvik edilmesi amacıyla 2009 yılı Eylül ayında, Bakanlığımız bünyesinde, Çalışan Çocuklar, Cinsiyet Eşitliği ve Özürlüler Şubelerinden oluşan Dezavantajlı Gruplar Daire Başkanlığı oluşturulmuştur.

Bakanlığımız, kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, gönüllü kuruluşlar ve üniversitelerle birilikte kurumsal yapı oluşturma, saha araştırmaları, eğitim, duyarlılık artırma, kamuoyu oluşturma, model oluşturma, doğrudan yardım gibi konularda 100'ün üzerinde projenin koordinasyonuna ve yürütülmesine katkıda bulunmuştur.

Türkiye pek çok uluslararası kuruluşla üye olup bu kuruluşlarca çocuk haklarına ve çocuk istihdamına yönelik olarak alınan uluslararası kararlara hızla uyum gösteren bir ülkedir.

Türkiye, bugün dünyada en yaygın kabul gören insan hakları belgelerinden birisi olan Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeyi 1994 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün temel sözleşmeleri olarak kabul edilen İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin 138 Sayılı Sözleşmeyi 1998 yılında ve En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin 182 Sayılı Sözleşmeyi 2001 yılında onaylamıştır.

Ayrıca, söz konusu sözleşme doğrultusunda hazırlanan Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi ile çocukların çalışma yaşamına girmesinde temel nedenleri oluşturan yoksulluğun ortadan kaldırılması, eğitimin kalitesinin ve ulaşılabilirliğinin artırılması, toplumsal bilinç ve duyarlılığın artırılması gibi geniş kapsamlı tedbirlerle başta çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri olmak üzere çocuk işçiliğinin 10 yıllık bir zaman periyodu (2005-2015 dönemini kapsamaktadır) içinde önlenmesini temel hedef olarak belirlenmiştir.

Programa göre öncelikli hedef gruplar, "Sokakta Çalışma, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışma, Tarımda Aile İşleri Dışında, Ücret Karşılığı Gezici ve Geçici Tarım İşlerinde Çalışma" olarak belirlenmiştir.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika ve Program Çerçevesinin uygulanmasına destek vermek üzere kamu kurumları, işçi ve işveren konfederasyonları ve sivil toplum kuruluşları geliştirdikleri projeleri, 2005 yılı başından itibaren birçok ilimizde uygulamaya koymuşlardır. Yapılan çalışmalarla çocuk işçiliği ile mücadelede önemli adımlar atılarak bilgi birikimi, deneyim ve önemli oranda toplumsal bilinç oluşmuştur.

Türkiye'de çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak yürütülen projeler ve sorunun çözümüne getirilen yeni yaklaşımlar çocuk işçiliği ile mücadele eden diğer ülkelere örnek olabilecek boyut ve çeşitliliktedir.

Bunun en güzel örneği, 2006 yılı Haziran ayında Cenevre'de yapılan ve 189 ülkenin Çalışma Bakanlarının katıldığı ILO Genel Kurulunun özel oturumuna çocuk işçiliği konusunda en iyi mücadele eden 3 ülkeden biri olarak ülkemizin seçilmesidir.

Çocuk işgücüne yönelik yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında da ülkemizde çalışan çocuk sayısında yıllar itibarıyla belirgin bir azalmanın olduğunu görülmüştür.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 1994, 1999 ve 2006 yıllarında Çocuk İşgücü Anketi gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar karşılaştırıldığında, yıllar itibarıyla ekonomik işlerde çalışan çocukların oranında büyük düşüşler gözlenmektedir. 6-17 yaş grubunda 1994 yılında ekonomik işlerde çalışan çocukların oranı yüzde 15,2 iken bu oran 1999 yılında yüzde 10,3'e 2006 yılında ise yüzde 5,9'a düşmüştür.

6-17 yaş grubunda bulunan 16 milyon 264 bin çocuktan yüzde 5,9'u ekonomik bir işte çalışmakta, bir başka ifadeyle istihdam edilmektedir (958 bin kişi). Türkiye genelinde 6-17 yaş grubunda istihdam edilen çocukların yüzde 47,6'si kentsel, yüzde 52,4'ü kırsal yerlerde yaşamaktadır. İstihdam edilen çocukların yüzde 66'sını erkek, yüzde 34'ünü kız çocukları oluşturmaktadır.

Çalışan çocukların yüzde 31,5'i bir okula devam ederken, yüzde 68,5'i öğrenimine devam etmemektedir. Okula devam eden 6-17 yaş grubundaki çocukların yüzde 2,2'si ekonomik bir işte çalışırken, okula devam etmeyen çocukların yüzde 26,3'ü çalışmaktadır.

6-17 yaş grubunda ekonomik işlerde çalışan çocukların sektörel dağılımına bakıldığında ise bu çocukların yüzde 40,9'u tarım, yüzde 28,3'ü sanayi, yüzde 21,4'ü ticaret, yüzde 9,3'ünün ise hizmet sektöründe çalıştığı görülmektedir (TÜİK, Çalışan Çocuklar 2006, 2007).

